

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2286/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 1.Pkf.20.513/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének, valamint nemzetközi szerződésébe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A dr. Sordélyi-Stark Tímea Diána egyéni ügyvéd által képviselt indítványozó (vagy végrehajtást kérő, vagy jogosult) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az indítványozók a 2023. szeptember 18-án benyújtott, az Alkotmánybíróságra 2023. október 30-án érkezett alkotmányjogi panasz indítványukban a Miskolci Törvényszéknek az I. rendű indítványozóval 2023. július 18-án közölt 1.Pkf.20.513/2023/3. számú végzése, valamint a Sátoraljaújhelyi Járásbíróság 0507-11.Vh.362/2022/11-I. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [3] Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására kiegészített indítvány tartalma szerint a bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, a B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvével, az R) cikk (2) bekezdésével, a XV. cikk (1) bekezdésével, a XVI. cikk (1) és (3) bekezdésével.
- [4] Az indítvány ezen kívül idézi a 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett, a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény 27. cikk 4. pontját, és azt állítja, hogy a megsemmisíteni indítványozott végzések ezt sértik.
- [5] 1.2. Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [6] A bírói döntések szerint az I. rendű indítványozó, mint végrehajtást kérő a 2022. augusztus 18-án iktatott kérelmében 2017. március 1. napjára visszamenőleg kérte

végrehajtási lap kiállítását a 2006. február 15. napján született gyermeke vonatkozásában ítéleti hátralékos, folyamatosból keletkezett hátralékos és folyamatos gyermektartásdíj végrehajtása érdekében, az adóssal, a gyermek édesapjával szemben.

- [7] Az elsőfokú bíróság az 0507-11.Vh.362/2022/11-I. számú végzésében a hat hónapon túli hátralékos gyermektartásdíj végrehajtása iránti végrehajtási lap kiállítását megtagadta.
- [8] Az elsőfokú bíróság végzése ellen a végrehajtást kérő terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását, és a folyamatos gyermektartásdíjból keletkezett hat hónapon túli hátralékos részre vonatkozóan is a végrehajtási lap kiállítását; amennyiben pedig a törvényszék úgy ítéli meg, hogy a kérelem egységesen bírálendő el, és három vagy négy végrehajtási lap nem bocsátható ki, úgy a végrehajtási lapok hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.
- [9] A másodfokú bíróság a végzést helybenhagyta.
- [10] 1.3. Az indítványozók az indítványban – az előzmények, a Sátoraljaújhelyi Járásbíróság 6.P.20.665/2015/42. számú elsőfokú ítélete, a Miskolci Törvényszék 1.Pf.20.881/2017/4. számú jogerős ítélete, a végrehajtási lap kiállításáról szóló 0507-11.Vh.362/2022/1. számú kérelem, a Járásbíróság által a kérelemtől eltérő tartalommal, 0507-11.Vh.362/2022/2. szám alatt kiállított végrehajtási lap, a Járásbíróság 0507-11.Vh.362/2022/3. számú, a jogosultat hiánypótlásra felhívó döntése, a hiánypótlási felhívásra beadott nyilatkozat (0507-11.Vh.362/2022/5.), a Járásbíróság 0507-11.Vh.362/2022/6. számú végzése, a 0507-11.Vh.362/2022/7. szám alatt a 2. számú végrehajtási lap 3.cb) pontját kijavítva kiadott új végrehajtási lap, a jogosult 0507-11.Vh.362/2022/8. és 9. szám alatt csatolt nyilatkozata, a 10. sorszámú tájékoztatás kérése, a járásbíróág 11-I. és 11-II. számú végzése, a 11-III. szám alatt kiadott végrehajtási lap, a 12., 14., 16., 18. számú irat, a Miskolci Törvényszék 1.Pkf.20.513/2023/3. számú jogerős végzése – részletes ismertetése után és kritikája mellett előadták, hogy a bíróság döntése alaptörvény-ellenes, a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti, mert a bíróság annak ellenére utasította el a végrehajtási lap kiállítása iránti kérelmet, hogy az apát a büntetőbíróság jogerősen bűnösnek mondta ki tartási kötelezettség elmulasztása vétségében; továbbá azért, mert a bíróság nem a kiskorú személy érdekeit szem előtt tartva hozta meg döntését. Az indítványozók szerint a bíróság helytelenül állapította meg a tényállást, és a másodfokú bíróság az irányadó végrehajtási törvénytől contra legem jogértelmezésével, a végrehajtási lap kibocsátására irányuló kérelemtől eltérően, rövidebb időtartamra vonatkozóan állította ki a végrehajtási lapot.
- [11] Az indítvány nem tartalmazza szövegszerűen az Abtv. 29. §-a szerinti feltételek mikénti teljesülésének a megjelölését; eszerint a szabály szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

- [12] A tartalma szerint a kiegészített indítvány [44] pontja a bírói döntést érdemben befolyásoló alapjogsérelem körében a következőkre hivatkozik a [45] pontjában: „az elsőfokú bíróság úgy hozta meg döntését, hogy nem a törvény szerint jogviszonyban részes feleket vizsgálta, hanem az indítványozó jogosult törvényes képviselőjét helyezte az indítványozó jogosult helyére, és az ő mulasztására hivatkozással hozott elutasító döntést. Az elsőfokú bíróság szem elől tévesztette, hogy a gyermektartásdíjnak a gyermek a jogosultja (az intézmény a jogalkotó általi elnevezéséből is kitűnően, Ptk. 4:213–218. §), akinek az Alaptörvény és nemzetközi egyezményekben biztosított jogait nem vette figyelembe, ezért eljárása az Alaptörvénybe és nemzetközi szerződéses rendelkezésekbe ütköző. A másodfokú bíróság pedig az elsőfokú bíróság céltévesztését helybenhagyó végzés meghozatalával fixálta, és indokolása sérelmesebb, mint az elsőfokú bíróságé, mert *contra legem*.”
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványt a tartalma szerint bírálta el.
- [14] Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [15] 3. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a befogadás formai feltételeinek az alábbiak szerint, részben megfelel. Az indítványozók a törvényes határidőn belül terjesztették elő alkotmányjogi panasz indítványukat.
- [16] A panasz megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó előírást [Abtv. 27. § (1) bekezdése], az eljárás megindításának indokait és a jogsérelem lényegét, a vizsgálandó bírói döntést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit is. Az indítványozó a vélt alaptörvény-ellenesség indokait előterjesztette, és az indítvány határozott kérelmet fogalmaz meg – az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdése és XV. cikke (1) bekezdése, továbbá a XVI. cikk (1) és (3) bekezdései vonatkozásában – így megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti határozottság követelményének. Nem felel meg azonban az indítvány ennek a követelménynek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvét és az az R) cikk (2) bekezdését illetően, mert ezek az alaptörvényi rendelkezések – az indítvány szerinti összefüggésben – nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak.
- [17] 3.1. Vizsgálni kell azt is az Abtv.-nek a panasz befogadhatóságára vonatkozó, idézett szabályai fényében, hogy támadható-e alkotmányjogi panasszal a jelen esetben a szóban lévő konkrét bírói döntés.
- [18] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasz kizárólag az ügy érdemében hozott döntéssel vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntéssel

szemben nyújtható be. Az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e {például 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [13]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [18]}. Az Alkotmánybíróság már több döntésében rámutatott, hogy a polgári eljárásjog szabályaira figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság a végrehajtással kapcsolatos ügyekben született bírósági döntések esetében azt vizsgálja, hogy azok a végrehajtási eljárás érdemében hozott, vagy azt befejező, vagy csak a végrehajtási eljárás során hozott döntéseknek minősülnek-e {lásd például 3092/2020. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [35]; 3278/2020. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [17]}.

- [19] A 3075/2018. (II. 26.) AB végzés végrehajtási lap kibocsátása és visszavonása iránti kérelem tárgyában keletkezett bírói döntések ellen benyújtott panaszt – az indítvány egyes elemeit illetően – tartalmi okból, az Abtv. 29. §-a szerinti befogadási feltételeknek a hiánya miatt utasította vissza. Az ügyben nem merült fel kifejezetten, hogy a végrehajtási lap kibocsátásról szóló döntés vajon az Abtv. 27. §-a szerinti értelemben vett, „az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés”.
- [20] A jelen esetben az indítvány alapján azt kell eldönteni, hogy a végrehajtási lap kibocsátásnak a megtagadása, bizonyos követelés-részeket, a jelen esetben a hat hónapon túli hátralékos gyermektartásdíj végrehajtását illetően, ilyen döntés-e.
- [21] Az Alkotmánybíróság, figyelemmel egyrészt arra, hogy a támadott végzés valamely ítélet szerinti követelés jövőbeni bírósági érvényesíthetőségéről, a jelen esetben a végrehajthatóságáról szól, továbbá figyelemmel arra, hogy a végrehajtási lap kiállításának a megtagadása az említett követelés-rész vonatkozásában a végrehajtási eljárás megindítása megtagadásának, így az eljárás lezárásának számít a végrehajtási lap kiállítása iránti kérelem vonatkozásában, tartalma a szerint, a jelen esetben és körülmények között az Alkotmánybíróság a járásbírói és a törvényszék végzését eljárást befejező, és érdemi döntésnek tekinti az Abtv. 27. §-a alkalmazásában.
- [22] 3.2. Az indítványozók egyike, az I. rendű indítványozó, a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [23] Az Abtv. 27. §-a szerinti érintettség megállapítható: az egyik indítványozó végrehajtást kérő személy volt a bírói döntéssel érintett eljárásban, aki élt fellebbezési jogával. A másik indítványozó ugyan nem volt fél az eljárásban a bírói döntések szerint, de a tartásdíj jogosultja, akinek jogára a bíróság döntése kiterjed.
- [24] Az alkotmányjogi panasz kifejezett kérelmet tartalmaz az alaptörvény-ellenesség megállapítására és a megsemmisítésre.

- [25] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Ezeknek a feltételeknek az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem felel meg.
- [26] 3.4. A panasz nem valamely jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányul, hanem kifejezetten a bírói döntések ellen. Nincs indítvány a Vht. (a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII törvény) vonatkozó, alkalmazott rendelkezése (14. §-a) alaptörvény-ellenessége vizsgálatára. Ez szól arról, hogy tartásdíj behajtására elrendelt végrehajtás esetén a végrehajtható okiratot a lejárt, 6 hónapnál régebbi tartásdíjrészletekre nézve akkor lehet kiállítani, ha a végrehajtást kérő valószínűsítette, hogy a tartásdíjhátralék az adós rosszhiszemű magatartására vezethető vissza, vagy annak érvényesítését alapos okból mulasztotta el. Vagyis nem merül fel a jelen esetben az indítvány alapján a bírói döntésen túlmutató, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.
- [27] 3.5. A fentiek alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó feltételt érintően pedig az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [28] Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [29] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [30] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe,

amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetőek ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]} Az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.

- [31] A bíróságok döntései tartalmazznak érvelést arról, hogy az adott követelést illetően a végrehajtási lap kiállítását a Vht. alapján miért kellett megtagadni (Járásbíróság végzése indokolása 2. és 3. oldal, Törvényszék végzése Indokolása [31]–[47]). Az idézett állandó gyakorlat alapján az Alkotmánybíróság nem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a végrehajtási lap kiállításának a megtagadása a bírói döntésekben szereplő okok mellett helyes volt-e, vagy másik bíróság másként döntött volna.
- [32] Tehát az alkotmányjogi panasz a konkrét ügyben a hivatkozott Alaptörvényben biztosított jogokkal összefüggésben nem vet fel sem az egyedi ügyön túlmutató alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló, az alkotmányjogi panasz hatáskörben orvosolható alaptörvényellenességet.
- [33] Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.
- [34] 3.6. A panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti hatáskörre hivatkozva kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását. Az is szerepel a panasz indítványban, hogy a bírói döntés ellentétes nemzetközi egyezményvel. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján – az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, valamint az alapvető jogok biztosa vagy bíró indítványára – a jogszabályoknak a vizsgálatát végezheti el nemzetközi szerződésbe ütközést illetően. Az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásában konkrét ügyben hozott egyedi bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközése vizsgálatára {3207/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [20]}. Ezért az indítványt ebben a részében is vissza kellett utasítani az Ügyrend 30. § (2) bekezdés f) pontja alapján.

Budapest, 2024. április 9.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró